

Väestökehityksen haasteita perusopetuksen järjestämisessä käsittelevä työryhmä

16. tapaaminen

Aika: perjantai 19.12.2025 klo 12–14

Paikka: Teams

Läsnä:

Eeva-Riitta Pirhonen, Minna Polvinen, Pamela Granskog Tommi Karjalainen, Sini Keinonen, My Kirvesniemi, Eeva Lohela, Heli Nederström, Anssi Pirttijärvi, Mika Puukko ja Marjo Vesalainen, OKM
Juho Helminen, Petra Packalen ja Annika Westerholm, Opetushallitus
Taina Eckstein ja Suvi Savolainen Valtiovarainministeriö
Niina Kiviaho, Sosiaali- ja terveysministeriö
Päivi Kamppi ja Mari Räkköläinen, Karvi
Pauliina Viitamies, OAJ
Irmeli Myllymäki, Kuntaliitto
Annakaisa Tikkinen, Sivistysala ry
Inger Damlin, Finlands Svenska Lärarförbund FSL
Hannu Freund, Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Merja Narvo-Akkola, Espoon kaupunki
Ulrika Lundberg, Pargas stad
Mikko Ripatti, Savonlinnan kaupunki
Janne Varjo, Helsingin yliopisto
Siv Sandberg, Åbo Akademi

Pöytäkirja

1. Kokouksen avaaminen ja läsnäolijoiden toteaminen

Ylijohtaja Eeva-Riitta Pirhonen avasi kokouksen. Todettiin läsnäolijat. Kokouksen esityslista sekä edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

2. Koulutuksen saavutettavuus/koulumatkat: linjaukset keskeisistä ydinviesteistä ja toimenpide-ehdotuksista loppuraporttia varten

Opetusneuvokset Mika Puukko ja Heli Nederström esittelivät täsmennetyn luonnoksen työryhmän keskeisistä ydinviesteistä ja toimenpide-ehdotuksista perusopetuksen koulumatkoja koskien. Teemaa oli käsitelty aiemmin työryhmän kokouksessa 24.11.2025, jonka pohjalta täsmennykset oli valmisteltu.

Työryhmä kävi asiakohdasta keskustelun. Keskustelun pohjalta täydennetään keskeisiä ydinviestejä ja toimenpide-ehdotuksia loppuraporttia varten.

3. Maahanmuuttotilanteesta koskevat toimet: linjaukset keskeisistä ydinviesteistä ja toimenpide-ehdotuksista loppuraporttia varten

Toimenpide-ehdotus yhteisestä katsomusaineesta

Erityisasiantuntija Sini Keinonen ja opetusneuvos Anssi Pirttijärvi esittelivät täsmennetyn luonnoksen työryhmän keskeisistä ydinviesteistä ja toimenpide-ehdotuksista maahanmuuttotilanteesta koskevien toimien osalta. Teemaa oli käsitelty aiemmin työryhmän kokouksessa 24.11.2025, jonka pohjalta täsmennykset oli valmisteltu. Lisäksi esiteltiin tausta-aineisto ja luonnos toimenpide-ehdotuksesta yhteiseksi katsomusaineeksi.

Työryhmä kävi asiakohdasta keskustelun. Keskustelun pohjalta täydennetään keskeisiä ydinviestejä ja toimenpide-ehdotuksia loppuraporttia varten.

4. Ruotsinkielisen perusopetuksen näkökulmat

Erityisasiantuntija Sini Keinonen ja opetusneuvos Mika Puukko esittelivät ruotsinkielisen perusopetuksen näkökulmia ja erityiskysymyksiä.

Perusopetuslain mukaan kunta, jossa on sekä suomenkielisiä että ruotsinkielisiä asukkaita, on velvollinen järjestämään esiopetuksen ja perusopetuksen erikseen kumpaakin kieliryhmää varten. Määrälle ei ole asetettu alarajaa, joten yksikin ruotsinkielinen lapsi on oikeutettu saamaan ruotsinkielistä opetusta asuinpaikkakunnasta riippumatta. Manner-Suomessa oli vuoden 2024 lopussa yhteensä noin 29 000 perusopetusikäistä lasta, joiden rekisteröity äidinkieli oli ruotsi. Oppilaan opetuskieli ei kuitenkaan aina ole sama kuin hänen rekisteröity äidinkieltensä. Vuonna 2024 ruotsinkieliseen perusopetukseen osallistui noin 32 000 oppilasta.

Suomen kunnat voivat olla joko yksikielisesti ruotsinkielisiä, yksikielisesti suomenkielisiä tai kaksikielisiä. Manner-Suomessa ei ole yhtään yksikielisesti ruotsinkielistä kuntaa. Kaksikielisiä kuntia on 33, joista ruotsinkielinen enemmistö on 15 kunnassa. Vaikka Suomen ruotsinkielinen väestö on keskittynyt tietyille alueille, se ei ole kuitenkaan yhtenäinen ryhmä ja ruotsinkielistä väestöä asuu koko maassa. Kaksikielisten kuntien asukasmäärä vaihtelee Kaskisten noin 1 250 asukkaasta Helsingin noin 664 000 asukkaaseen, mikä asettaa suurta vaihtelua perusopetuksen järjestämisen edellytyksiin kaksikielisten kuntien välillä.

Ruotsinkielisiä perusopetuksen kouluja oli vuonna 2024 Manner-Suomessa yhteensä 189 kappaletta. Näistä kielisaarekekouluja, eli ruotsinkielisiä kouluja yksikielisesti suomenkielisissä kunnissa, oli yhteensä 15. Ruotsinkielisten koulujen määrä on vähentynyt erityisesti Uudellamaalla ja Pohjanmaan maakunnassa ja samalla koulujen koko on kasvanut. Toisaalta on tarpeen ylläpitää alueellisesti pieniäkin suomen- ja ruotsinkielisiä kouluyksiköitä etäisyyksien vuoksi, eikä koulujen yhdistäminen ole mahdollista jyrkästi laskevista oppilasmääristä huolimatta.

Työryhmä kävi asiakohdasta keskustelun. Keskustelun pohjalta täydennetään ruotsinkielisen perusopetuksen näkökulmia ja erityiskysymyksiä loppuraporttia varten.

6. Seuraavan tapaamisen ajankohta (16.1.2026 klo 9–11)

Työryhmän seuraava kokous pidetään 16.1.2026 klo 9–11 hybridikokouksena (OKM, Meritullinkatu 10, kokoushuone Seminarium ja Teams).

7. Muut esille tulevat asiat

Muita asioita ei noussut esiin.

8. Kokouksen päättäminen

Ylijohtaja Eeva-Riitta Pirhonen päätti kokouksen klo 14.